УДК 262.12:371.671

Андрій Випасняк
Івано-Франківський державний коледж технологій і бізнесу

Публікації про блаженного Миколая Чарнецького на сторінках періодичних видань доби національної державності

У статті автор дає короткий огляд церковно-релігійної преси та книг Галичини, де містяться статті та інформація про блаженного єпископа Миколая Чарнецького.

***Ключові слова**: єпископ Миколай Чарнецький, преса, незалежність, Україна, Галичина.*

Миколай Чарнецький належить до грона святих українського народу, які жили в неспокійному і трагічному ХХ ст. Офіційне церковне визнання отримав від папи Івана Павла ІІ, який під час відвідин України в червні 2001 року, проголосив його блаженним разом із 27 іншими новомучениками, які віддали своє життя за хрестову віру і Церкву.

Народився Миколай Чарнецький 14 грудня 1884 р. на Покутті в с. Семаківці, Городенківського району, Івано-Франківської області (тоді – Станиславівське воєводство). М. Чарнецький народився у сім'ї селянина Олександра та Параскеви, які жили й працювали при парафії о. Йосифа Каратницького, який опікувався їх багатодітною родиною. Дитиною Миколай ріс у лагідній духовній атмосфері та був найстаршим у сім'ї, де окрім нього, було ще восьмеро дітей.

У липні 1999 р. у «Коломийському віснику» вийшла друком публікація про Владику Миколая Чарнецького під назвою «Він висвячував на єпископа Йосифа Сліпого», автором якої був В. Нагірний. У даній статті автор відзначив, що в 1999 р. збігається кілька «круглих» дат, зокрема: 2 жовтня 1909 р. Чарнецький як питомець духовної семінарії ім. Івана Златоустого був рукоположений на священика кир Григорієм Хомишиним і скерований на вищі студії до Риму (виповнилося 90 років); 1939 р. Владика Чарнецький і митрополит Шептицький висвятили на єпископа Йосифа Сліпого (виповнилося 60 років). У статті також повідомляється, що служниця о. Каратницького підібрала на сани на засніженій польовій дорозі несподівану знахідку – виявилося, що то дитина. А 14 грудня 1884 р. фірман Олекса і служниця Параска Чарнецькі охрестили хлопчика Миколаєм.

Початкову освіту і середні класи закінчив у с. Товмач і вступив до гімназії св. Миколая у Станиславові. Його гімназійний товариш о. Атанасій Тимків згадує його пильність і доброту: «Відзначався взірцевою поведінкою, згідний з усіма, нікому не робив прикрості, мовчаливий, пильний у виконанні своїх обов'язків, точний і покірний, правдомовний, нікому не завидував. У його присутності не можна було зле говорити про других, навіть жартома, або прозивати, бо він все ставав в їх обороні. Мав бистрий ум і сильну пам'ять. Скромне носив убрання і був задоволений тим, що має». М. Чарнецький сповідував аскетичне життя, спав тільки на

бомбетлі, а загартовані дух і тіло дозволили вижити під час Першої світової війни, коли лютував тиф.

У додатку до шляхетності характеру виявляв і глибоке релігійне життя, яке заохочувало товаришів та спонукало до наслідування. Згаданий товариш далі так характеризує його: «Передовсім відзначався побожністю: багато молився, часто ходив до св. Сповіді і св. Причастя. Часто перед сніданням раненько приходив з церкви до бурси, щоб опісля по сніданню з бурсаками піти до гімназії. Багато читав релігійних книжок. Я ніколи не бачив його розгніваного – завжди був лагідний в словах та поведінці. Тож недивно, що ми, товариші, його шанували і любили. Та не лише товариші, але також професори… Можна сказати, що він був окрасою бурси».

У юнацькому віці заявив про бажання присвятити себе Богові як священик та вступив до духовної семінарії у Станиславові. За підтримки владики Григорія Хомишина, 1903 р., Миколай вступив до Української Колегії в Римі на студії філософії і богослов'я. Під час візиту до України, 2 жовтня 1909 р., його рукоположено Кир Григорієм Хомишиним на священика. Згодом він повертається після висвячень до Риму, аби продовжити навчання, – у Римі здобуває ступінь доктора богослов'я.

У період незалежності України, після виходу УГКЦ із підпілля розпочалася духовна активізація суспільства і нації. У видавничій сфері це також мало свої прояви та тенденції, що стосувалися видань церковно-релігійної літератури різної спеціалізації: Святе Письмо, кахетизми, історія УГКЦ, визначних персоналій – ієрархів УГКЦ (митрополит Андрей Шептицький, єпископ Григорій Хомишин, митрополит Йосиф Сліпий та ін.).

Що стосується постаті нашого українського Чудотворця Блаженного Владики Миколая Чарнецького, то на території Галичини загалом, і на Прикарпатті, зокрема, публікації про нього знаходимо в таких друкованих виданнях: церковно-релігійній газеті «Нова Зоря», обласній суспільно-політичній газеті «Галичина», «Коломийському віснику» та ін. Окремо слід згадати про літературно-краєзнавчий і мистецький альманах «Ямгорів» (м. Городенка), де було опубліковано статтю про Блаженного Миколая Чарнецького, автором якої є о. Василь Скрипка – Чернелицький декан, історик за першою освітою.

У 2000 р. у Львові вийшла друком, підготовлена В. Громиком і А. Скочилясом, церковно-релігійна книжечка-молитовник під назвою «Цілющі ліки від Владики Миколая Чарнецького», яка була присвячена 2000-літтю від дня народження Христа.

У 2002 р. у Львові вийшла друком ще одна церковно-релігійна книжечка-молитовник зі свідченнями християн, які зцілились через молитву до Блаженного Чарнецького на його могилі, та завдяки ласкам святого через прикладання землі з його гробу, і власній глибокій вірі. Назва даного видання – «Наш український Чудотворець Блаженний Владика Миколай Чарнецький», автор книги – о. Ігор Цар.

Найбільше публікацій про Блаженного Миколая Чарнецького вийшло друком у церковно-релігійній газеті «Нова Зоря» на зламі XX і XXI ст. Так, у 1999 р. у «Новій Зорі» опубліковано статтю під назвою

«Український Микола Угодник», що була присвячена 115-й річниці від дня народження Владики Миколая Чарнецького. Автор статті, М. Рудковський, робить екскурс у минуле, та подає короткий репортаж із візиту до могили цього українського святомученика.

У серпні 2003 р. у газеті «Нова Зоря» світ побачила публікація про Блаженного Чарнецького під назвою «Будьмо гідні Блаженного» авторства священика Василя Скрипки. Автор розкрив ситуацію щодо процесу побудови храму імені Чарнецького в с. Семаківці та спротиву православних священиків і громади цій будові.

Десятій річниці проголошення Святійшим Отцем Іваном Павлом ІІ Блаженними Новомучеників Української Греко-Католицької Церкви, було присвячено статтю у «Новій Зорі» під назвою «На батьківщині Миколая Чарнецького». Автором статті знову ж виступив згаданий нами вище о. В. Скрипка. Двома роками поспіль у газеті «Нова Зоря» вийшла друком публікація: «Чи постане храм на батьківщині мученика?», автор якої, Л. Стражник, з'ясовувала наявність перепони щодо побудови храму на честь Блаженного мученика Миколая Чарнецького у його рідному с. Семаківці. Ситуація не була простою, бо в селі є дві парафії (конфесії) – православна та греко-католицька, а тому тривали різні протистояння аж до судового втручання на рівні Києва. Серйозна проблема щодо виділення земельної ділянки для побудови храму УГКЦ, що затягується владою села, не сприяє паломництву. Як висновок – очевидно, що амбіції усіх сторін повинні бути приборкані перед верховенством Божого слова, Божої правди, бо всі постанемо перед Судом Божим.

До слова, в газеті Івано-Франківської обласної ради «Галичина» – в 2002 р., було надруковано статтю під назвою «Блаженний Святий Миколай Чарнецький із Семаківців» авторства М. Болотенюка. Автор подавав віхи життя, згадував більшовицькі репресії, дар Чудотворця Блаженного Миколая Чарнецького та з сумом констатував про складність побудови храму в рідному селі єпископа.

Свої слова о. Миколай скріплював прикладом власного життя. Його побожність промовляла голосніше, ніж усі настанови до розважання, що їх він давав семінаристам кожного вечора. Тож не дивно, що всі вважали його за «Божого чоловіка». Дух молитви та аскези о. Миколая створював у семінарії атмосферу надприродного життя. Ось як про нього писав один з відвідувачів семінарії о. Йосафат Жан ЧСВВ: «Я змінив мій латинський обряд на візантійський у 1911 році. Після своєї першої Святої Літургії у візантійському обряді я поїхав у Станіславів. Там я привітав ректора семінарії з гарним заведеним порядком у семінарії та із надзвичайно високою духовністю поміж семінаристів. Ректор відповів, що мені слід привітати з цим отця-духівника семінарії, преп. Миколая Чарнецького. І він додав: «Це справжній і чудовий аскет». Я пішов до кімнати преподобного о.Чарнецького і запитав його, якими засобами йому вдалося запровадити своїх семінаристів на такий чудовий шлях. «Набожністю до Найсвятішого Серця, – відповів М.Чарнецький. Наш Господь обіцяв благословити всі починання Його відданих слуг». Як згадує о. Атанасій Тимків, о. Чарнецький відзначався глибокою євхаристійною побожністю,

«прекрасно і довго робив благодарення по Службі Божій, відбував адораційні години, жив Пресвятою Євхаристією».

Список використаної літератури:

1. Болотенюк М. Блаженний святий Миколай Чарнецький із Семаківців // Галичина. – 2002. – 24 грудня.
2. Нагірний В. Він висвячував на єпископа Йосифа Сліпого: [Владика Микола Чарнецький] // Коломийський вісник. – 1999. – 20 липня.
3. Рудковський М. Український Микола Угодник: [115 років від дня народж. Владики Миколая Чарнецького (14.12.1884 р., с. Семаківці Городенківського р-ну – 2.04.1959)] // Нова Зоря. – 1999. – 8 грудня.
4. Скрипка В. Блаженний Миколай Чернецький – опікун Покутської землі / В. Скрипка // Ямгорів. – 2013. – № 22/23. – С. 117–125.
5. Скрипка В. Будьмо гідні імені Блаженного: [Про Блаженного священномученика Миколая Чернецького та зневагу до його пам'яті односельців: [с. Семаківці, Городенківського р-ну] // Нова Зоря. – 2013. – 27 серпня.
6. Скрипка В. На батьківщині Миколая Чарнецького: [єпископа УГКЦ родом із с. Семаківці Городенк. р-ну] / о. В. Скрипка // Нова Зоря. – 2011. – 29 липня. (№15–16) – С. 12.
7. Стражник Л. Чи постане храм на Батьківщині мученика? // Нова Зоря. – 2003. – 31 липня.
8. о. Цар І. Наш український Чудотворець Блаженний Владика Миколай Чарнецький / І. Цар; ред. М. Козакевич. – Вид. 3-тє змінене і доп. – Л.: Стрім, 2002. – 84 с.
9. Цілющі ліки від Владики Миколая Чарнецького : присвяч. 2000-літтю від дня народж. Христа / освт. і упорядник В. Громик; складання А. Скочиляс. – Нове вид. – Л.: Покрова, 2000. – 63 с.

Andrew Vypasnyak

Publications of the blessed Bishop Nicholas Charnetsky in periodicals days of national statehood

The article gives a brief overview of the Church and religious press and books Galicia, which contains articles and information, memories, memories of Bishop Nicholas Charnetsky since independence Ukraine

Keywords: *Bishop Charnetsky, press, independence, Ukraine, Galicia.*